KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 20.1.2006
KOM(2006) 11 endelig

2006/0004 (COD)

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING

om det europæiske system af integrerede statistikker for social beskyttelse (ESSPROS)

(forelagt af Kommissionen)

BEGRUNDELSE

1) BAGGRUNDEN FOR FORSLAGET

- **Begrundelse og formål**

Det Europæiske Råd i Lissabon den 23. og 24. marts 2000 gav nye impulser til den politiske udveksling mellem EU-medlemsstaterne vedrørende moderniseringen af socialsikringsordningerne. I Kommissionens meddelelse (KOM(2003) 261) fra maj 2003 "Styrkelse af Lissabon-strategiens sociale dimension: Strømlining af den åbne koordination inden for social beskyttelse" understreges behovet for indikatorer. ESSPROS nævnes i denne forbindelse som et vigtigt instrument. Forslaget til et lovgrundlag for ESSPROS (det europæiske system af integrerede statistikker for social beskyttelse) vil forbedre aktualiteten, dækningen og sammenligneligheden af de data, der løbende indsamles**.**

- **Generel baggrund**

På Det Europæiske Råd i oktober 2003 nåede man i forbindelse med strømliningen af den åbne koordinationsmetode til enighed om, at en fælles årsrapport om social integration og social beskyttelse skulle være det vigtigste rapporteringsredskab. Til den åbne koordinationsmetode inden for både social integration og pensioner kræves data fra ESSPROS, hvilket dermed understreger behovet for sammenlignelige, aktuelle og pålidelige statistiske data om socialpolitikken.

De nuværende ESSPROS-data betragtes som den mindste statistiske fællesnævner, hvortil de talrige varianter af nationale socialsikringsordninger kan reduceres. Den nuværende årlige indsamling af data om social beskyttelse sker på frivilligt grundlag (gentlemanaftale) og er baseret på en omfattende fælles metodologi (fastlagt i håndbogen herom fra 1996). Indsamlingen af data var tidligere baseret på en metodologi fra 1981, som trådte i stedet for socialregnskaberne, som i 1963 blev indført for seks medlemsstater.

Der er behov for at forbedre dataenes aktualitet, hvilket kun kan ske ved at etablere et netværk mellem de nationale dataleverandører, der indsamler data fra en lang række forskellige kilder. En udvidelse af dækningen til at omfatte kvalitative data for at supplere og forbedre de kvantitative data om udgifter og indtægter for hver sikringsordning vil tilvejebringe omfattende oplysninger om de forskellige ordninger og således gøre det muligt at foretage sammenlignende analyser. En udvidelse af dækningen ved at supplere oplysningerne om bruttoydelser med nettoydelser og analysere skattesystemets indflydelse på den sociale beskyttelse skaber mulighed for mere sammenlignelige data mellem medlemsstaterne, især om omfanget af sociale ydelser, som de ydelsesberettigede reelt har modtaget. Den åbne koordinationsmetode vedrørende pensioner kræver oplysninger om pensionsmodtagerne. Ved hjælp af oplysningerne fra modulet om pensionsmodtagere, som er den eneste datakilde, er det muligt at følge udviklingen i pensionsordningerne**.**

- **Gældende bestemmelser på det område, som forslaget vedrører**

Rådets henstilling af 27. juli 1992 om overensstemmelse mellem målene og politikken

for social beskyttelse (92/442/EØF).

- **Overensstemmelse med andre EU-politikker og -mål**

Ikke relevant.

2) HØRING AF INTERESSEREDE PARTER OG KONSEKVENSANALYSE

- **Høring af interesserede parter**

Ikke relevant

- **Ekspertbistand**

Videnskabelige områder/ekspertiseområder

De eksperter, der er blevet hørt, er fra de nationale statistiske systemer og repræsenterer de nationale statistiske kontorer, socialministerier og andre organer, der beskæftiger sig med udarbejdelse af ESSPROS-data.

Anvendt metodologi

Skriftlig høring og drøftelser på møder i arbejdsgrupper.

De vigtigste organisationer/eksperter, der er blevet hørt

Et første udkast til forordningsforslaget blev forelagt på mødet i arbejdsgruppen vedrørende statistikker over social beskyttelse, der blev afholdt den 12. og 13. april 2005. Medlemsstaterne blev opfordret til at sende detaljerede kommentarer til udkastet til Eurostat. Andet udkast blev herefter udarbejdet og udsendt den 20. juni 2005 med henblik på anden runde af skriftlige kommentarer. Et revideret forslag blev forelagt på mødet mellem socialstatistikcheferne den 28. og 29. september 2005.

Sammendrag af modtagne og anvendte råd

Det har ikke været nævnt, at der skulle være potentielt alvorlige risici med uoprettelige konsekvenser forbundet med forslaget.

De fleste af de modtagne kommentarer er blevet taget til efterretning og har bidraget til at præcisere, finpudse og forenkle forslaget.

Offentliggørelse af eksperternes råd

Resultaterne af de første ekspertdrøftelser blev nedfældet i referatet af mødet i arbejdsgruppen vedrørende statistikker over social beskyttelse og i referatet af mødet mellem socialstatistikcheferne.

- **Konsekvensanalyse**

En alternativ løsning ville være at fortsætte udarbejdelsen af statistikker over social beskyttelse på grundlag en gentlemanaftale. Derved ville det imidlertid ikke være muligt at sikre, at der forelå de nødvendige statistikker og indikatorer til brug for den

politiske beslutningstagning på EU-plan.

Det andet alternativ ville være at udelade modulerne af forslaget. Dette ville betyde, at der for hvert modul skulle udarbejdes en eller flere separate forordninger udstedt af Rådet og Europa-Parlamentet**.**

3) FORSLAGETS RETLIGE ASPEKTER

- **Resumé af forslaget**

Formålet med denne forordning er at fastlægge rammerne for nuværende og forventede aktiviteter inden for statistikker over social beskyttelse. Den nuværende årlige dataindsamling om social beskyttelse (gentlemanaftale) omfatter data om udgifter og indtægter for hver socialsikringsordning (ESSPROS-basissystem) og, fra 2004, data om pensionsmodtagere. Der forberedes indsamlinger af pilotdata om sociale nettoydelser.

Den foreslåede forordning vil blive suppleret med Kommissionens gennemførelsesforordninger: den første vil omhandle basissystemet, der kommer til at omfatte både kvantitative og kvalitative oplysninger, den næste modulet om pensionsmodtagere. Der vil blive udarbejdet en kommissionsforordning om modulet vedrørende sociale nettoydelser, hvis resultaterne af gennemførlighedsundersøgelserne og pilotdataindsamlingerne er positive.

- **Retsgrundlag**

Traktatens artikel 285 udgør retsgrundlaget for EF-statistikker. Rådet vedtager i henhold til den fælles beslutningsprocedure de foranstaltninger til udarbejdelse af statistikker, der er nødvendige, for at Fællesskabet kan udøve sin virksomhed. Ifølge denne artikel skal udarbejdelsen af statistikkerne være karakteriseret ved upartiskhed, pålidelighed, objektivitet, videnskabelig uafhængighed, omkostningseffektivitet og de statistiske oplysningers fortrolighed**.**

- **Subsidiaritetsprincippet**

Subsidiaritetsprincippet finder anvendelse, såfremt forslaget ikke falder ind under Fællesskabets enekompetence.

Målene for dette forslag kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne af følgende årsager:

I overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, som er omhandlet i EF-traktatens artikel 5, kan målsætningen for den foreslåede forordning, nemlig systematisk udarbejdelse af harmoniserede EF-statistikker over social beskyttelse, ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne individuelt og kan derfor bedre gennemføres på fællesskabsplan.

Erfaringen har vist, at medlemsstaterne indsamler data om social beskyttelse, men anvender mange forskellige begreber og definitioner. Dette medfører, at dataene ikke er sammenlignelige på EU-plan, og at deres anvendelighed til analyse af socialsikringsordningerne i EU dermed reduceres væsentligt.

En indsats på EU-plan vil af nedenstående grunde være et mere effektivt redskab til at nå målene med forslaget:

Forordningen indeholder bestemmelser om koordineringen og harmoniseringen af data om social beskyttelse på EU-plan. Kommissionen er bedst egnet til at organisere indsamlingen af EF-statistikker, mens medlemsstaterne er ansvarlige for at organisere og administrere de nationale statistiske systemer. De omfattede statistikker er i stor udstrækning baseret på Eurostats eksisterende årlige indsamling af data om social beskyttelse og den nye indsamling af data om pensionsmodtagere. Forordningen åbner dog mulighed for at anvende andre kilder og om nødvendigt udvikle yderligere statistiske værktøjer til at dække klart identificerede nye databehov.

Det er af stor betydning, at der foreligger EU-dækkende oplysninger til at understøtte den åbne koordinationsmetode inden for social integration og pensioner.

Det er nødvendigt, at analysen af EF-statistikkerne over social beskyttelse foretages på EU-plan ved hjælp af harmoniserede og sammenlignelige data.

Forslaget er derfor i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet.

- **Proportionalitetsprincippet**

Forslaget er i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet af følgende grunde:

Det er almindelig anerkendt, at der er store strukturforskelle i medlemsstaternes socialsikringsordninger. Der er derfor også forskel på de opgaver, de nationale myndigheder har i forbindelse med indsamlingen og udarbejdelsen af data om social beskyttelse. Følgelig kan de nationale myndigheder anvende dataindsamlingsmetoder, der egner sig netop til den måde, hvorpå deres ordninger er organiseret. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet går forordningen ikke ud over det, der er nødvendigt for at nå målet.

Med denne forordning vil der blive opstillet veldefinerede rammer for udarbejdelsen af EF-statistikker over social beskyttelse, hvilket vil lette tilgængeligheden, planlægningen og en effektiv udnyttelse af ressourcerne både på EU-plan og andre planer (nationalt, regionalt, lokalt).

- **Reguleringsmiddel/-form**

Foreslået retsakt: forordning

Af følgende grunde ville andre reguleringsmidler ikke være tilstrækkelige:

Valget af den passende kategori af retsakt udstedt af Europa-Parlamentet/Rådet afhænger af det lovgivningsmæssige mål. Databehovene på europæisk plan har resulteret i, at der til EF-statistikker primært anvendes forordninger frem for direktiver som grundretsakter. En forordning er at foretrække, fordi der herved indføres samme lovgivning i hele Fællesskabet, således at medlemsstaterne ikke har beføjelser til kun at anvende bestemmelserne i et vist omfang eller selektivt. Den gælder umiddelbart i alle medlemsstater, hvilket vil sige, at den ikke skal gennemføres i national ret. Direktiver, som sigter mod harmonisering af nationale lovgivninger, er bindende for

medlemsstaterne, for så vidt angår direktivernes formål, men det er op til medlemsstaterne at vælge form og metoder til at nå det mål, man er nået til enighed om på EU-plan. Direktiver skal gennemføres i national ret.

4) BUDGETMÆSSIGE KONSEKVENSER

Forslaget får ingen konsekvenser for Fællesskabets budget**.**

5) YDERLIGERE OPLYSNINGER

- **Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde**

Den foreslåede forordning er relevant for EØS og bør derfor også omfatte Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde**.**

2006/0004 (COD)

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING

om det europæiske system af integrerede statistikker for social beskyttelse (ESSPROS)

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR -

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 285, stk. 1,

under henvisning til forslag fra Kommissionen[1],

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg[2],

efter proceduren i traktatens artikel 251[3], og

ud fra følgende betragtninger:

(1) I artikel 2 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab nævnes fremme af et højt socialt beskyttelsesniveau som en af Det Europæiske Fællesskabs opgaver.

(2) Det Europæiske Råd i Lissabon i marts 2000 gav nye impulser til den politiske udveksling mellem EU-medlemsstaterne vedrørende moderniseringen af social-sikringsordningerne.

(3) Ved Rådets afgørelse af 29. juni 2000 (2000/436/EF) blev der nedsat et udvalg for social beskyttelse, som skulle fungere som formidler af samarbejdet mellem Europa-Kommissionen og EU's medlemsstater om modernisering og forbedring af socialsikringsordningerne.

(4) I Kommissionens meddelelse (KOM(2003) 261) af maj 2003 opstilles en strategi for strømlining af den åbne koordinationsmetode inden for socialpolitikken med henblik på at styrke den sociale beskyttelse og sociale integration inden for Lissabon-strategien. På Rådets møde i oktober 2003 nåede man til enighed om, at strømliningen skulle træde i kraft fra og med 2006. I denne forbindelse vil en fælles årsrapport være det vigtigste rapporteringsredskab, som skal samle de vigtigste analyseresultater og politiske budskaber både angående den åbne koordinationsmetode på de forskellige områder, hvor den anvendes, og angående tværgående emner inden for social beskyttelse.

---

1 EUT C […] af […], s. […].
2 EUT C […] af […], s. […].
3 EUT C […] af […], s. […].

(5) Med den åbne koordinationsmetode er der kommet ny fokus på behovet for sammenlignelige, aktuelle og pålidelige statistikker inden for socialpolitikken. Der vil især blive anvendt sammenlignelige statistikker over social beskyttelse i de fælles årsrapporter.

(6) Kommissionen (Eurostat) indsamler allerede årlige data om social beskyttelse fra medlemsstaterne på frivillig basis. Dette er blevet fast praksis i medlemsstaterne, og indsamlingen er baseret på fælles metodologiske principper, som skal sikre, at dataene er sammenlignelige.

(7) Udarbejdelsen af specifikke EF-statistikker er reguleret ved bestemmelserne i Rådets forordning (EF) nr. 322/97 af 17. februar 1997 om EF-statistikker.

(8) De nødvendige foranstaltninger til gennemførelse af denne forordning bør vedtages i overensstemmelse med Rådets afgørelse 1999/468/EF af 28. juni 1999 om fastsættelse af de nærmere vilkår for udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der tillægges Kommissionen.

(9) Udvalget for det Statistiske Program er blevet hørt -

UDSTEDT FØLGENDE FORORDNING:

Artikel 1

Formål

Formålet med denne forordning er at oprette det europæiske system af integrerede statistikker for social beskyttelse, herefter benævnt "ESSPROS", idet der fastlægges:

(a) et metodologisk grundlag (baseret på fælles standarder, definitioner, klassifikationer og regnskabsregler), som skal anvendes til udarbejdelse af sammenlignelige statistikker til fordel for Fællesskabet

(b) tidsfrister for indberetningen af statistiske data udarbejdet i overensstemmelse med ESSPROS.

Artikel 2

Definitioner

I denne forordning forstås ved:

(a) "EF-statistikker: statistikker som defineret i artikel 2 i forordning (EF) nr. 322/97.

(b) "Social beskyttelse": alle foranstaltninger truffet af offentlige eller private organer for at lette husholdningers og enkeltpersoners byrde i forbindelse med en række nærmere definerede risici eller behov, forudsat at der ikke samtidig foreligger en modydelse eller er tale om en individuel ordning. Listen over risici eller behov, som kan udløse social beskyttelse, er pr. konvention fastsat

til følgende: sygdom/sundhedspleje, invaliditet/handicap, alderdom, efterladte, familie/børn, arbejdsløshed; bolig, social udelukkelse ikke andetsteds nævnt.

(c) "Socialsikringsordning": et særskilt sæt regler, som administreres af en eller flere institutionelle enheder, der leverer og finansierer de sociale ydelser.

(d) "Sociale ydelser": overførsler i kontanter eller naturalier i henhold til socialsikringsordninger til husholdninger og enkeltpersoner for at lette deres byrde i form af en række nærmere definerede risici eller behov.

Artikel 3

Anvendelsesområde

1. Statistikkerne vedrørende basissystemet i ESSPROS omfatter de finansielle strømme af udgifter og indtægter inden for social beskyttelse.

   Disse data indberettes for de enkelte socialsikringsordninger; for hver ordning indberettes detaljerede data om udgifter og indtægter i overensstemmelse med ESSPROS-klassifikationen.

   De data, der skal indberettes i forbindelse med den aggregerede klassifikation, levering og formidling af kvantitative data, opdatering og formidling af kvalitative data for hver ordning og de enkelte ydelser er fastlagt i bilag I.

2. Ud over data til basissystemet indberettes data til moduler vedrørende yderligere statistiske oplysninger om særlige aspekter af social beskyttelse.

Artikel 4

Modul om pensionsmodtagere

Der indføres hvert år et modul om pensionsmodtagere fra det første år, indsamlingen af data i henhold til denne forordning finder sted.

De relevante emneområder samt leveringen og formidlingen af data er fastlagt i bilag II.

Artikel 5

Yderligere moduler

1. Med henblik på data til et modul om sociale nettoydelser foretager alle medlemsstater inden udgangen af 2008 en pilotdataindsamling for 2005. De relevante emneområder samt leveringen og formidlingen af data er fastlagt i bilag III.

2. På grundlag af en sammenfatning af resultaterne af disse nationale pilotdataindsamlinger træffes der i overensstemmelse med proceduren i artikel 8 beslutning om at indføre dette modul og iværksætte en komplet dataindsamling (tidligst i 2010).

Artikel 6

Datakilder

Statistikkerne baseres på følgende datakilder i det omfang, de er tilgængelige i medlemsstaterne, og i overensstemmelse med national lovgivning og praksis.

(a) registre og andre administrative kilder

(b) undersøgelser

(c) skøn.

Artikel 7

Gennemførelsesforanstaltninger

I overensstemmelse med proceduren i artikel 8 træffes der foranstaltninger til gennemførelse af denne forordning, for så vidt angår den detaljerede klassificering af de omfattede data, de definitioner, der skal anvendes, indberetningsformatet, de resultater, der skal indberettes, kriterierne for måling af kvaliteten, ajourføring af reglerne for formidling navnlig angående:

(a) basissystemet i ESSPROS

(b) modulet om pensionsmodtagere

(c) modulet om sociale nettoydelser.

Artikel 8

Procedure

1. Kommissionen bistås af Udvalget for det Statistiske Program, der er nedsat ved afgørelse 89/382/EØF, Euratom.

2. Når der henvises til dette stykke, anvendes artikel 5 og 7 i afgørelse 1999/468/EF i overensstemmelse med samme afgørelses artikel 8.

3. Det tidsrum, der nævnes i artikel 5, stk. 6, i afgørelse 1999/468/EF, fastsættes til tre måneder.

Artikel 9

Ikrafttræden

Denne forordning træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den .

På Europa-Parlamentets vegne
Formand

På Rådets vegne
Formand

BILAG I

Basissystemet i ESSPROS

1. Kvantitative data

1.1. Indberettede data

For så vidt angår den aggregerede klassifikation indberettes følgende data:

1.1.1. Udgifter

1.1.1.1. Sociale ydelser klassificeret efter:

(a) funktioner (risici eller behov) og

(b) for hver funktion foretages to opdelinger: behovsvurderede og ikke-behovsvurderede ydelser, kontante ydelser (efter periodiske ydelser og engangsydelser) og ydelser i naturalier.

1.1.1.2. Administrationsomkostninger

1.1.1.3. Overførsler til andre ordninger

1.1.1.4. Andre udgifter

1.1.2. Indtægter

1.1.2.1. Bidrag til sociale ordninger

1.1.2.2. Bidrag fra den offentlige forvaltning og service

1.1.2.3. Overførsler fra andre ordninger

1.1.2.4. Andre indtægter

De omfattede data (for så vidt angår den detaljerede klassifikation) indberettes i overensstemmelse med proceduren i artikel 8.

1.2. Udarbejdelse af data

Statistikkerne udarbejdes hvert år. Dataene refererer til kalenderåret i henhold til national praksis. Sidste frist for indberetning af data er N+18 måneder, dvs. data for kalenderåret N sammen med eventuelle reviderede data fra foregående år indberettes senest i juni N+2.

1.3. Formidling

Kommissionen (Eurostat) offentliggør data om udgifter til socialsikring for samtlige ordninger som helhed ved udgangen af N+22 måneder (oktober i år N+2) baseret på data, der refererer til regnskabsåret N. Kommissionen (Eurostat) videregiver samtidig detaljerede data for hver ordning til bestemte brugere (nationale institutioner, der udarbejder ESSPROS-data,

afdelinger i Kommissionen og internationale institutioner). Disse brugere vil kun kunne offentliggøre data om grupper af ordninger.

2. Kvalitative oplysninger efter ordning og detaljerede ydelser

2.1. Omfattede emner

For hver ordning skal de kvalitative oplysninger indeholde en generel beskrivelse af ordningen, en detaljeret beskrivelse af ydelserne og oplysninger om nye ændringer og reformer.

2.2. Udarbejdelse af data og ajourføring af kvalitative oplysninger

Den årlige ajourføring af et komplet sæt allerede leverede kvalitative oplysninger er begrænset til ændringer i socialsikringsordningen og indberettes sammen med de kvantitative data.

2.3. Formidling

Kommissionen (Eurostat) offentliggør kvalitative oplysninger efter ordning ved udgangen af N+22 måneder (oktober i år N+2).

BILAG II

Modul om pensionsmodtagere

1. Omfattede emner

Modulet omfatter data om pensionsmodtagere, der defineres som modtagere af en eller flere af følgende periodiske kontante ydelser via en socialsikringsordning

(a) invalidepension

(b) førtidspension som følge af nedsat erhvervsevne

(c) alderspension

(d) efterløn

(e) delpension

(f) efterladtepension

(g) førtidspension som følge af arbejdsmarkedsforhold.

2. Indberetning af data

Data indberettes hvert år. Dataene skal være årsafslutningsdata (pr. 31.12./1.1.). Fristen for indberetning af data for år N er slutningen af maj i år N+2 opdelt efter:

(a) socialsikringsordning

(b) køn for samtlige ordninger

(c) ordningens administrationsform (hvis der foreligger positive resultaterne af gennemførlighedsundersøgelser).

3. Formidling

Kommissionen (Eurostat) offentliggør data for samtlige ordninger ved udgangen af N+22 måneder (oktober i år N+2) baseret på data, der refererer til regnskabsåret N. Kommissionen (Eurostat) offentliggør samtidig detaljerede data for hver ordning til bestemte brugere (nationale institutioner, der udarbejder ESSPROS-data, afdelinger i Kommissionen og internationale institutioner). Disse brugere vil kun kunne offentliggøre data om grupper af ordninger.

BILAG III

Pilotdataindsamling om sociale nettoydelser

1. Omfattede emner

Denne indsamling vedrører beregningen af sociale nettoydelser. Sociale nettoydelser defineres som værdien af sociale ydelser med fradrag af skatter og bidrag til sociale ordninger, der betales af ydelsesmodtagerne, suppleret med værdien af skattefordele.

"Skattefordele" defineres som social beskyttelse, der ydes i form af skattebegunstigelser, der ville kunne betragtes som sociale ydelser, hvis de var blevet leveret som kontantydelse. Skattebegunstigelser til fremme af ydelsen af social beskyttelse eller fremme af private forsikringsordninger medregnes ikke.

2. Udarbejdelse af data

Den passende andel af personindkomstskat og bidrag til sociale ordninger, som sociale ydelser er pålagt for 2005, skal anføres efter de forskellige former for kontante sociale ydelser, fortrinsvis opdelt i grupper af ensartet beskattede ordninger. I vanskelige tilfælde kan resultaterne indberettes efter passende grupper af ydelser, f.eks. samtlige syv pensionskategorier, der er nævnt i bilag II, eller samtlige kontantydelser for en bestemt funktion. Data om skattefordele anføres for hver ydelse ved hjælp af metoden for mistet skatteindtægt ("revenue forgone").